

Pracovněprávní aktuality

(sledované období: 6. 3. 2020 – 9. 4. 2020)

JUDr. Nataša Randlová, Ph.D. / Mgr. Jakub Lejsek

Randl Partners, advokátní kancelář, s.r.o., člen aliance Ius Laboris, www.randls.com

Vyhlášené předpisy

Sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí o uložení kolektivních smluv vyššího stupně

Vyhlášeno ve Sbírce zákonů pod číslem 91/2020 Sb. dne 17. 3. 2020

Ministerstvo práce a sociálních věcí prostřednictvím svého sdělení informovalo o uložení kolektivních smluv vyššího stupně. Dané kolektivní smlouvy se týkají zejména oblasti:

- chemického a energetického průmyslu;
- textilního, oděvního a kožedělného průmyslu;
- zemědělství, dřevozpracujícího odvětví, lesního a vodního hospodářství;
- sklářského a keramického průmyslu.

Zákon o některých úpravách v sociálním zabezpečení v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii v roce 2020

Vyhlášeno ve Sbírce zákonů pod číslem 133/2020 Sb. dne 27. 3. 2020

V návaznosti na pandemii COVID-19 došlo vládním opatřením k uzavření školských a jiných dětských zařízení. Z tohoto důvodu bylo nezbytné upravit podmínky ošetřovného dle zákona o nemocenském pojištění.

S ohledem na to, že doposud bylo možné čerpat ošetřovné jen po velmi omezenou dobu (zpravidla jen 9 kalendářních dní), byl v této souvislosti přijat tento nový mimořádný zákon, který přiznává ošetřovné **po celou dobu účinnosti uzavření škol** z důvodu pandemie COVID-19 (lze žádat i zpětně), a to také:

- rodičům dětí mladších 13 let (tj. dítě v době uzavření školského zařízení nedovršilo 13 let věku);
- osobám pečujícím o starší hendikepované děti navštěvující školu;
- osobám, které z důvodu uzavření zařízení některých sociálních služeb (denní stacionáře apod.) pečují o staršího hendikepovaného, který s nimi žije ve společné domácnosti.

Výše ošetřovného i nadále bude u zaměstnanců činit za každý kalendářní den 60 % redukováného denního vyměřovacího základu. Praktickou novinku také představuje možnost rodičů/osob se při péči o dítě/osobu střídat, a to bez jakéhokoliv omezení.

Podrobné informace o pravidlech čerpání ošetřovného naleznete na webových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí – www.mpsv.cz.

Zákon, kterým se mění zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů

Vyhlášeno ve Sbírce zákonů pod číslem 134/2020 Sb. dne 27. 3. 2020

Poslanecká sněmovna se v souvislosti s pandemií COVID-19 rozhodla pomoci také osobám samostatně výdělečně činným (OSVČ), kdy prostřednictvím této novely jim od března do srpna 2020 promíjí povinnost platit předepsané zálohy odpovídající minimálním zálohám na veřejné zdravotní pojištění. Daná záloha na pojistné, kterou by OSVČ zaplatila za období od března 2020 do srpna 2020, se považuje za zaplacenou do výše pojistného vypočítaného z jedné dvanáctiny minimálního vyměřovacího základu. Dále dochází k prodloužení lhůty k podání přehledu příjmů za rok 2019 až do 3. srpna 2020.

Zákon o některých úpravách v oblasti pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a důchodového pojištění v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii v roce 2020

Vyhlášeno ve Sbírce zákonů pod číslem 136/2020 Sb. dne 27. 3. 2020

Stejně jako u veřejného zdravotního pojištění nejsou OSVČ povinny platit zálohy na pojistné na důchodové pojištění

a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti za kalendářní měsíce v období březen až srpen 2020.

Sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí o výši průměrné hrubé roční mzdy v České republice za rok 2019 pro účely vydávání modrých karet podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Vyhlášeno ve Sbírce zákonů pod číslem 147/2020 Sb. dne 2. 4. 2020

Přehled stavu projednávaných předpisů

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (příplatek pedagogického pracovníka)

Sněmovní tisk: 159

Stav projednávání: 2. čtení

Původně navrhovaná účinnost: 1. 1. 2019

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů

Sněmovní tisk: 182

Stav projednávání: 1. čtení

Předpokládaná účinnost: 1. ledna roku následujícího po roku jeho vyhlášení

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (přejmenování mateřské a rodičovské dovolené)

Sněmovní tisk: 212

Stav projednávání: 1. čtení

Předpokládaná účinnost: 1. dnem třetího kalendářního měsíce následujícího po jeho vyhlášení

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů (rodičovský příspěvek)

Sněmovní tisk: 224

Stav projednávání: 1. čtení

Předpokládaná účinnost: 1. dnem třetího kalendářního měsíce následujícího po jeho vyhlášení

Ministerstvo práce a sociálních věcí pro účely vydávání modrých karet vyhláší sdělením ve Sbírce zákonů průměrnou hrubou roční mzdu v České republice vždy s účinností od 1. května kalendářního roku na dobu následujících 12 kalendářních měsíců.

Na základě průměrné hrubé měsíční mzdy v České republice v roce 2019 ve výši 34 125 Kč činí pro období od 1. května 2020 do 30. dubna 2021 průměrná hrubá roční mzda v České republice 409 500 Kč.

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (sleva na pojistném pro zaměstnance žijící ve znevýhodněných lokalitách)

Sněmovní tisk: 246

Stav projednávání: 1. čtení

Předpokládaná účinnost: 1. dnem třetího kalendářního měsíce následujícího po jeho vyhlášení

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (zrušení superhrubé mzdy)

Sněmovní tisk: 254

Stav projednávání: 1. čtení

Předpokládaná účinnost: 1. 1. následujícího roku po vydání ve Sbírce zákonů

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (prodloužení délky základní výměry dovolené)

Sněmovní tisk: 317

Stav projednávání: 3. čtení

Původně navrhovaná účinnost: 1. 1. 2020

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací (antidiskriminační zákon) a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Sněmovní tisk: 424

Stav projednávání: 1. čtení

Předpokládaná účinnost: 15. dnem po jeho vyhlášení

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Sněmovní tisk: 457

Stav projednávání: 1. čtení

Předpokládaná účinnost: 1. dnem 7. kalendářního měsíce následujícího po jeho vyhlášení

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Sněmovní tisk: 500

Stav projednávání: 1. čtení

Původně navrhovaná účinnost: 1. 1. 2020

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Sněmovní tisk: 503

Stav projednávání: 2. čtení

Předpokládaná účinnost: 1. 7. 2020 (s výjimkami)

Návrh zákona o bezpečnosti práce v souvislosti s provozem vyhrazených technických zařízení a o změně souvisejících zákonů (zákon o vyhrazených technických zařízeních)

Sněmovní tisk: 535

Stav projednávání: 2. čtení

Původně navrhovaná účinnost: 1. 1. 2020

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Sněmovní tisk: 545

Stav projednávání: 2. čtení

Předpokládaná účinnost: 1. dnem 18. kalendářního měsíce následujícího po jeho vyhlášení

Návrh zákona o lobbování

Sněmovní tisk: 565

Stav projednávání: 1. čtení

Předpokládaná účinnost: 1. 1. 2021

Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o lobbování

Sněmovní tisk: 566

Stav projednávání: 1. čtení

Předpokládaná účinnost: 1. 1. 2022

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

Sněmovní tisk: 640

Stav projednávání: 1. čtení

Předpokládaná účinnost: Vyhlášením

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a některé další související zákony

Sněmovní tisk: 689

Stav projednávání: 2. čtení

Předpokládaná účinnost: 1. 7. 2020 (s výjimkami)

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Sněmovní tisk: 695

Stav projednávání: 1. čtení

Předpokládaná účinnost: 1. 7. 2020

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 363/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů

Sněmovní tisk: 701

Stav projednávání: 1. dnem následujícím po jeho vyhlášení

Předpokládaná účinnost: 1. 7. 2020

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

Sněmovní tisk: 736

Stav projednávání: 1. čtení

Předpokládaná účinnost: 1. 7. 2021

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Sněmovní tisk: 754

Stav projednávání: 1. čtení

Předpokládaná účinnost: 1. 1. 2021

Návrh zákona o hromadném řízení

Sněmovní tisk: 775

Stav projednávání: 1. čtení

Předpokládaná účinnost: 1. 1. 2022

Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o hromadném řízení

Sněmovní tisk: 776

Stav projednávání: 1. čtení

Předpokládaná účinnost: 1. 1. 2022

Návrh zákona o některých úpravách v oblasti dávek státní sociální podpory a příspěvku na péči v souvislosti s nouzovým stavem při epidemii v roce 2020

Senátní tisk: 226

Stav projednávání: Schváleno Senátem

Předpokládaná účinnost: vyhlášením

V souvislosti s pandemií COVID-19 vláda připravila novelu zákona, která se týká praktických aspektů v oblasti dávek státní sociální podpory, které řeší problematiku dokládání trvání nároků a plnění dalších ohlašovacích povinností pro nároky na některé nepojistné sociální dávky. Jedná se o dávky, u kterých je třeba pro nárok a výplatu, případně výši, na další kalendářní čtvrtletí dokládat příjmy za předcházející kalendářní čtvrtletí.

Navržené řešení má za cíl:

- minimalizovat potřebu kontaktu osob v počtu statisíců se zaměstnavateli, Úřadem práce ČR, případně dalšími institucemi,
- minimalizovat zatížení Úřadu práce ČR při posuzování nároku na výplatu a výši uvedených dávek náležejících ve 2. čtvrtletí 2020, či
- snížit objem zásilek, které doručuje Česká pošta.

Tato úprava **umožní Úřadu práce ČR** vycházet při poskytování přídatku na dítě, příspěvku na bydlení a zvýšení příspěvku na péči ve 2. čtvrtletí 2020 **z údajů o příjmech a nákladech na bydlení, které mají doloženy a k dispozici pro účely poskytování těchto dávek v 1. čtvrtletí roku 2020**. Jedná se o mimořádnou právní úpravu, která bude platná pouze pro omezené časové období z důvodu vyhlášeného nouzového stavu. V současné době danou novinku urychleně (v tzv. stavu legislativní nouze) schválila Poslanecká sněmovna i Senát.

Zákon o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovými opatřeními v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2

Senátní tisk: 227

Stav projednávání: Schváleno

Předpokládaná účinnost: Vyhlášením (s výjimkami)

Mimo podpory zaměstnanosti schválila Poslanecká sněmovna i Senát České republiky také příspěvek pro OSVČ, a to ve výši 500 korun denně. Tento příspěvek je určen především těm **osobám, které ekonomicky poškodila situace kolem epidemie koronaviru**. Prozatím se daná podpora má vztahovat na období od 12. března do konce dubna 2020.

Podrobné informace ohledně tohoto programu naleznete na stránkách Ministerstva financí České republiky (www.mfcr.cz).

Návrh zákona o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastnící se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby a o změně insolvenčního zákona a exekučního řádu

Senátní tisk: 233

Stav projednávání: 1. čtení

Předpokládaná účinnost: vyhlášením (s výjimkami)

Poslanecká sněmovna schválila připravený návrh vládního zákona, který rovněž reaguje na mimořádný stav v souvislosti s pandemií COVID-19 a jeho dopady zejména na:

- soudní řízení (např. možnost prominutí lhůt);

- probíhající insolvenční řízení (např. řešení nemožnosti splácet);
- právnické osoby (např. možnost zasedání orgánů právnických osob i prostředky na dálku);

kdy má zavést alternativní možnosti, jak překlenout nastalou situaci, díky které je narušeno či znemožněno provádění běžných soudních i mimosoudních činností. Daný návrh proto bude projednáván Senátem.

Zákon o některých úpravách v oblasti zaměstnanosti v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii v roce 2020 a o změně zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

Senátní tisk: 228

Stav projednávání: Schváleno

Předpokládaná účinnost: vyhlášením (s výjimkami)

Parlamentem České republiky již schválená právní úprava rovněž vychází z potřeby upravit určité oblasti tak, aby reagovaly na vzniklý stav v souvislosti s pandemií COVID-19. Na základě vyhlášení nouzového stavu totiž byla přijata krizová opatření, kterými bylo uloženo orgánům veřejné moci a správním orgánům omezení provozu.

Vzhledem k výše uvedenému je potřeba přijmout změny zákona o zaměstnanosti **týkající se komunikace fyzických osob s Úřadem práce České republiky** při zprostředkování zaměstnání a plnění povinností ze strany uchazečů o zaměstnání. Jedná se zejména o způsob podání žádosti o zprostředkování zaměstnání (dočasné zrušení povinnosti podávat žádosti osobně), úpravu pojmu bydliště a oznamovací povinnost uchazeče o zaměstnání týkající se potvrzení o dočasné neschopnosti plnit jeho povinnosti z důvodu nemoci nebo úrazu nebo vyšetření či ošetření ve zdravotnickém zařízení.

Další podstatnou novinku představuje upuštění od **dokládání bezdlužnosti** po dobu mimořádných opatření u zaměstnavatelů na chráněném trhu práce ve vztahu k výše uvedenému příspěvku a u zaměstnavatelů, kteří budou žádat o příspěvky v rámci cíleného programu k řešení zaměstnanosti Antivirus, aby došlo k rychlejšímu a efektivnějšímu způsobu poskytování dané podpory.

Mimoto má také dojít k drobným změnám podmínek pro poskytování příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce a příspěvků v rámci cíleného programu k řešení zaměstnanosti podle § 120 zákona o zaměstnanosti (např. možnost započítání náhrady mzdy pro účely stanovení výše příspěvku apod.). Schválený návrh zákona bude předložen prezidentovi

k podpisu a následně poputuje k vyhlášení do Sbírký zákonů, neuplatní-li prezident své právo veta (tj. právo vrátit Poslanecké sněmovně již schválený zákon).

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Stav projednávání: vláda

Původně navrhovaná účinnost: 1. 7. 2019 (s výjimkami)

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Stav projednávání: vláda

Původně navrhovaná účinnost: 1. 1. 2020

Návrh zákona o ochraně oznamovatelů

Stav projednávání: vláda

Předpokládaná účinnost: 1. 1. 2021

Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o ochraně oznamovatelů

Stav projednávání: vláda

Předpokládaná účinnost: 1. 1. 2021

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů

Stav projednávání: vláda

Předpokládaná účinnost: 1. 1. 2021

Návrh zákona o sociálním podniku

Stav projednávání: vláda

Původně navrhovaná účinnost: 1. 1. 2020

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Stav projednávání: vláda

Předpokládaná účinnost: 1. 1. 2022

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

Stav projednávání: vláda

Předpokládaná účinnost: 1. 7. 2020

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

Stav projednávání: vláda

Předpokládaná účinnost: 1. 1. 2021 (s výjimkami)

Návrh nařízení vlády o stanovení vyměřovacího základu u osoby, za kterou je plátcem pojistného na veřejné zdravotní pojištění stát

Stav projednávání: vláda

Předpokládaná účinnost: 1. 1. 2021

Předkládaným návrhem nařízení vlády o stanovení vyměřovacího základu u osoby, za kterou je plátcem pojistného na veřejné zdravotní pojištění stát, se s účinností od počátku roku 2021 navrhuje navýšení vyměřovacího základu pro platbu státu za takzvané státní pojištěnce na 8 274 Kč (v roce 2020 činí vyměřovací základ 7 903 Kč). Měsíční pojistné by se tak mělo navýšit na 1 117 Kč (v roce 2020 činí 1 067 Kč). Hlavním záměrem tohoto návrhu je to, aby nadále nedocházelo ke zvyšování rozdílů ve výši plateb pojistného mezi ekonomicky aktivními skupinami obyvatelstva a skupinou státních pojištěnců.

Mezinárodní smlouvy

Změny z roku 2016 k Úmluvě Mezinárodní organizace práce o práci na moři

Sněmovní tisk: 177

Stav projednávání: Doručeno prezidentovi k podpisu

Smlouva o sociálním zabezpečení mezi Českou republikou a Mongolskem

Sněmovní tisk: 511

Stav projednávání: 2. čtení

MPSV

Program Antivirus

S ohledem na to, že poslední týdny je bohužel ústředním tématem koronavirus SARS-CoV-2 způsobující onemocnění COVID-19, věnuje se většina aktualit právě této oblasti.

Ministerstvo práce a sociálních věcí v návaznosti na danou pandemii COVID-19 přijalo **program na podporu a udržení pracovních míst pro zaměstnavatele, jejichž hospodářská činnost je v důsledku šíření nákazy ohrožena**.

Podstatou programu Antivirus je částečná kompenzace celkových mzdových nákladů v podobě náhrad mezd náležejících zaměstnancům za dobu překážek v práci vyvolaných karanténou, mimořádnými opatřeními, krizovými opatřeními souvisejícími se šířením nákazy COVID-19 jak v České

republice, tak v zahraničí a doprovodnými hospodářskými problémy zaměstnavatelů.

Dané příspěvky bude možné čerpat v programu Antivirus na základě dohody s Úřadem práce, kdy zaměstnavatel nejprve elektronicky podá vyplněnou žádost. Příslušná žádost a další nezbytné dokumenty a podrobné informace k celému programu naleznete na adrese www.mpsv.cz.

Mimo výše uvedené nelze opomenout ani další krizová opatření, která prakticky ovlivňují činnost značného množství zaměstnavatelů. Z tohoto důvodu doporučujeme důkladně sledovat aktuální dění, neboť doslova každým dnem se objeví něco nového. Daná opatření lze sledovat i na webových stránkách Vlády ČR (www.vlada.cz), Ministerstva průmyslu a obchodu (www.mpo.cz) či Ministerstva zdravotnictví (www.mzcr.cz).

Úřad práce ČR

Počet lidí bez práce se prozatím nezvýšil

K 31. 3. 2020 evidoval Úřad práce ČR celkem 225 678 uchazečů o zaměstnání. To je o 1 691 uchazečů méně než v únoru a o 1 375 osob méně než před rokem. Zároveň **jde o nejnížší březnovou hodnotu od roku 1997**, kdy bylo bez práce 199 597 lidí. Podíl nezaměstnaných osob zůstal na 3 % (únor 2020 – 3 %, březen 2019 – 3 %). Podle zveřejněných informací prozatím nedošlo v důsledku pandemie COVID-19

k nárůstu počtu nezaměstnaných. O tom, jakým způsobem se změní (navýší) počet nezaměstnaných v dalších měsících, vás budeme průběžně informovat. Podle ministryně Maláčové by se daná pandemie měla na statistice nezaměstnanosti projevit v nejbližších týdnech.

Celý text tiskové zprávy Úřadu práce naleznete na adrese www.uradprace.cz v sekci *Pro média / Tiskové zprávy 2020*.

